

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte - Petru Ursache,
judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,
examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, de inculpatul Postolachi Petru și avocații acestuia, Străistaru Valeriu și Guțu Tatiana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Postolachi Petru XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 26.09.2016 - 14.04.2017;

instanța de apel: 17.05.2017 - 20.09.2017;

instanța de recurs: 12.12.2017 - 14.02.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 14 aprilie 2017, Postolachi P. a fost condamnat în baza art.145 alin. (1) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată a fost admisă, fiind dispusă încasarea de la Postolachi P. în beneficiul lui Zgardan L. a sumei în mărime de 16 109 lei, cu titlu de prejudicial material și 75 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, la 02.06.2016, în jurul orelor 20⁰⁰-22⁰⁰, Postolachi P., aflându-se în gospodăria lui XXXXX, situată în s. XXXXX, r-nul Soroca, în urma unui conflict apărut cu ultimul, intenționat, urmărind scopul de a-l lipsi de viață și dorind survenirea acestei urmări, cu un obiect înțepător, cu lungimea nu mai mică de 8 cm, iar grosimea nu mai mare de 0.4 cm, i-a aplicat lui XXXXX nouă lovituri intense și penetrante în cutia toracelui, cauzându-i suferințe de ordin fizic și psihic, în rezultatul cărui fapt ultimul a decedat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 49 din 18.08.2016, moartea lui XXXXX, a survenit în rezultatul leziuni corporale grave primite, periculoase pentru viață.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri procurorul și inculpatul, care au solicitat:

procurorul, casarea sentinței, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Postolachi P. să fie condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, la 18 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Admiterea acțiunii civile înaintate și încasarea de la inculpat în beneficiul succesorului victimei, Zgardan L. a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu material și 500 000 lei, cu titlu de prejudiciul moral.

Încasarea din contul inculpatului în folosul statului a cheltuielilor de judecată suportate în urma efectuării expertizelor.

În motivarea apelului declara, autorul acestuia a invocat că, instanța incorect a recalificat acțiunile inculpatului din prevederile art. 145 alin. (2) lit. j) în cele prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, în condițiile când acuzatorul de stat a solicitat stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 18 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal.

Însăși cauzarea unor plăgi multiple demonstrează manifestarea cruzimii deosebite la săvârșirea omorului.

În cadrul urmăririi penale și judecării cauzei nu s-a dovedit faptul, că victima să-l fi atacat pe inculpat, acest fapt fiind confirmat doar de către ultimul, cu scopul de a-și ușura pedeapsa.

După comiterea omorului, când a fost reținut inculpatul, acesta a negat comiterea omorului, fiind susținut de rudele sale, ducând în eroare urmărirea penală.

Probele acumulate și cercetate dovedesc pe deplin, că fapta comisă de inculpat întrunește elementele infracțiunii prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, cu semnele de calificarea cu o deosebită cruzime, cauzându-i victimei suferințe intense de ordin fizic și psihic prin aplicarea multiplelor lovituri.

Adițional, apelantul a invocat că, instanța de fond a respins și încasarea cheltuielilor judiciare, care conform art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală urmau a fi încasate de la inculpat.

În rezultatul acțiunilor ilegale ale inculpatului, succesorului legal al victimei i-au fost cauzate daune materiale și morale, care urmează a fi restituite de acesta. Inculpatul în perioada urmăririi penale și judecării cauzei a manifestat indiferență față de faptă și consecințele infracționale, nu a conștientizat caracterul prejudiciabil al faptei, nu a restituit prejudiciul.

Totodată, apelantul a invocat că, instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 75 Cod penal. Pedeapsa aplicată nu-i proporțională faptelor

săvârșite, precum și pericolul social care acesta îl prezintă. Recalificarea este neîntemeiată și pedeapsa este prea blândă.

inculpatul, a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și recalificarea acțiunilor din "omor" în "depășirea legitimei apărări".

În motivarea apelului declarat, autorul acestuia a invocat că, nu a atacat sentința în termenul legal, deoarece avocatul cu care a avut contract, din motive necunoscute nu a contestato, încălcând astfel condițiile contractuale.

Astfel, inculpatul a considerat că, în acțiunile lui sânt prezente "depășirea limitelor legitimei apărării", motiv pentru care și-a recunoscut parțial vinovăția. Nu este de acord nici cu acțiunea civilă, în special paguba morală, suma căreia este ridicată neîntemeiat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 septembrie 2017, a fost respins ca depus peste termen apelul declarat de inculpat, admis apelul procurorului, fiind dispusă casarea sentinței și rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Postolachi P. a fost condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, la 18 ani închisoare, eu executare în penitenciar de tip închis.

Solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului în contul statului a cheltuielilor judiciare ce țin de efectuarea expertizelor a fost respinsă ca neîntemeiată. În rest sentința a fost menținută fără modificări.

5. Instanța de apel, analizând probele și actele cauzei, apreciindu-le, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a constatat că acestea demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate prin rechizitoriu și prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, după semnele calificative - *omorul unei persoane săvârșit eu o deosebita cruzime*.

Astfel, Instanța de apel a constatat că, prima instanță la adoptarea sentinței, a luat în considerație doar poziția inculpatului, fără a o raporta la probele administrate și prezentate în ședința de judecată de către procuror, din care rezultă cert că, fapta comisă cuprinde indicii componentei de infracțiune prevăzuți la art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, dar nu a celor prevăzuți la art. 145 alin. (1) Cod penal.

Or, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond, precum și cea de apel, nu s-a dovedit faptul că victima l-ar fi atacat pe inculpat, aceasta fiind doar o poziție a inculpatului, care a fost înaintată doar cu scopul de a evita răspunderea penală, a-și ușura poziția sa sau pedeapsa pe care o riscă.

Instanța de apela a respins ca fiind nefondate afirmațiile inculpatului precum că, nu a dorit să-l omoare pe XXXXX, așa cum anterior acesta l-a amenințat cu omor și era violent, iar aplicarea loviturilor multiple în locurile vitale ale corpului, numărul, categoria, caracterul, localizarea lor dovedesc cu certitudine *intenția* acestuia, precum și faptul neacordării ajutorului necesar după finisarea comiterii faptei.

Faptul, că inculpatul nu a atacat în termen sentinței indică la aceia că, acesta a acceptat probele acuzării și pedeapsa stabilită.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 2, 7, 61, 72, 75-77 Cod penal, a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei, care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului considerând că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și rațională cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare.

Cât privește cheltuielile judiciare, ce se exprimă prin efectuarea expertizelor, instanța de apel a conchis că, acestea urmează a fi respinse ca nefondate, or, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum pledează procurorul.

Instanța de apel a reținut, că sentința a fost atacată de către procuror inclusiv și în latura încasării cheltuielilor judiciare suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal și anume, cheltuieli judiciare suportate la efectuarea expertizelor.

Cât privește apelul declarat de inculpatului, instanța de apel a considera necesar de al respinge ca depus peste termen, or, nici în apel, nici în ședința instanței de apel, inculpatul nu a prezentat careva motive întemeiate care să determine întârzierea de declarare a apelului.

Faptul, că avocatul angajat pe contract de către inculpat n-a atacat sentința nu este un motiv întemeiat, așa cum inculpatul nu a avut nici un impediment de a ataca de sine stătător sentința în termenul prevăzut de lege.

În context, instanța de apel a mai menționat că, apelul a fost declarat de inculpat după ce a avut loc prima ședința în instanța de apel, de examinare a apelului procurorului, cu depășirea categorică a termenului legal de 15 zile.

6. Împotriva deciziei instanței de apel declară recursuri ordinare procurorul, inculpatul și avocații acestuia, Străistaru V. și Guțu T., care solicită:

procurorul, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând că, instanța de apel nu și-a argumentat poziția privind neîncasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată.

Astfel, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că, statul a suportat cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizelor, care conform prevederilor art. 227 - 229 Cod de procedură penală, urmau a fi încasate din contul inculpatului, iar instanța, contrar prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt. Prin urmare, se constată că soluția

instanței de apel de a menține sentința referitor la încasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare.

inculpatul și avocatul acestuia, Străistaru V., invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței, invocând că, instanța de apel la adoptarea deciziei a prevalat calificările prezentate de către organul de urmărire penală, mai mult ca atât, probele prezentate de către procuror au fost puse la baza adoptării sentinței de condamnare a inculpatului.

Astfel, instanța de fond corect a recalificat acțiunile inculpatului din prevederile art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, în cele ale art. 145 alin (1) Cod penal, bazându-se la adoptarea sentinței pe toate materialele cauzei penale și probele acumulate, probe care au fost apreciate de către instanță de fond sub toate aspectele, precum și a declarațiilor depuse de către inculpat și martorii audiați în ședința de judecată.

avocatul Guțu T. în numele inculpatului, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței, invocând în acest sens că, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6.1. Pe cauză nu au fost depuse referințe.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, recursul procurorului este vădit neîntemeiate, iar recursurile inculpatului și avocaților acestuia, Străistaru V. și Guțu T., nu îndeplinesc cerințele de conținut, prevăzute în art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, din următoarele considerente.

7.1. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Precum a fost menționat supra, acuzatorul de stat își întemeiază recursul său în baza temeiului de drept prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul penal constată că temeiul invocat de recurent nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Colegiul penal reține că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de fond, manifestându-și dezacordul cu neîncasarea în beneficiul statului din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, menționând în acest sens că, instanța de apel nu și-a argumentat poziția în acest sens, iar soluția de a menține în vigoare sentinței în partea respectivă, contravine normelor procesual penale în vigoare.

Motivul recurentului, precum că instanța de apel incorect nu a dispus încasarea de la inculpat în folosul statului a cheltuielilor suportate la realizarea rapoartelor de expertiză, este neîntemeiat.

La acest capitol, Colegiul penal atestă că, art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Alineatul (2) a normei citate, stipulează că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

De asemenea, potrivit art. 227 alin. (1) și (3) și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Totodată, cheltuielile judiciare sunt suportate de inculpat sau sunt trecute în contul statului.

Prin urmare, Colegiul penal reține că, instanța de apel corect a menținut sentința inclusiv și în partea neîncasării de la inculpat a cheltuielilor suportate pentru realizarea rapoartelor de expertiză, or, plățile necesare întru efectuarea acestora urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Prin urmare, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului părții acuzării în partea încasării din contul inculpatului cheltuielilor judiciare și motivele adoptării soluției, ce se încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu a fost constatată prezența în speța examinată a erorii de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale prescrise la art. 414 - 418 Cod de procedură penală, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2. Referitor la recursurile ordinare declarate de către inculpat și avocații acestuia, instanța de recurs menționează că, potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea

părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat nu îndeplinește cerințele de conținut, prevăzute de art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

În acest sens, Colegiul penal subliniază că un apel declarat peste termen nu poate fi considerat un apel nedeclarat, astfel încât părții care n-a utilizat apelul în termenul prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, nu i se poate îngădi dreptul de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel cu privire la soluția de respingere a apelului ca fiind declarat peste termen. Dacă însă, critică decizia, indicând alte temeuri, recursul este inadmisibil din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Astfel, Colegiul penal notează că conform deciziei instanței de apel, apelul declarat de inculpatul Postolachi P. a fost respins ca fiind depus peste termen (f.d. 104/verso), iar din textul recursurilor declarate de către inculpat și avocații acestuia, Străistaru V. și Guțu T. (f.d. 120-128, vol. IV), rezultă că aceștia nu solicită repunerea în termen a cererii de apel și nu critică decizia instanței de apel privind respingerea apelului declarat de inculpat ca fiind depus peste termen, manifestându-și însă dezacordul cu soluția instanței de apel în partea reîncadrării acțiunilor acestuia și condamnării conform învinuirii înaintate de partea acuzării.

Subsidiar la cele menționate, Colegiul penal reține că instanța de apel, corect a motivat soluția de respingere a apelului declarat de inculpat ca fiind depus peste termen, ținând cont în deplină măsură de prevederile art. 402-404 Cod de procedură penală, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, luând în considerare și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeuri de casare a hotărârii atacate nu s-au identificat.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că recursurile declarate de inculpat și avocații acestuia, nu îndeplinesc cerințele de conținut, or, aceștia nu critică soluția instanței de apel în privința respingerii apelului ca fiind declarat peste termen, dar critică reîncadrarea acțiunilor inculpatului de către instanța de apel.

În consecință, Colegiul penal constată că soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursurile declarate de inculpat și avocații acestuia, sunt inadmisibile, din motiv că nu îndeplinesc cerințele de conținut.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1), (2) pct. 1) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 septembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Postolachi Petru Ion*, din motiv că recursul procurorului în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina este vădit neîntemeiat,

iar recursurile inculpatului *Postolachi Petru XXXXX* și avocaților acestuia, Străistaru Valeriu și Guțu Tatiana, nu îndeplinesc cerințele de conținut, prevăzute în art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 februarie 2018.

Președinte
Judecătorii

Petru Ursache
Constantin Alerguș
Vladimir Timofti